

КАФЕДРА ТЕАТРОЗНАВСТВА

СИЛАБУС

ХУДОЖНЯ ЛІТЕРАТУРА І МУЗИКА: ФОРМИ КОРЕЛЯЦІЇ

Освітній ступінь	Перший освітньо-професійний	Курс	3
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	Семестр	5
Спеціальність	026 Сценічне мистецтво	ECTS	4
Освітньо-професійна програма	Акторське мистецтво драматичного театру і кіно, Акторське мистецтво театру ляльок, Режисура драматичного театру, Режисура театру ляльок, Театрознавство	Годин	120
Статус	Вибіркова	Лекції	32
Форма навчання	Денна	Практичні заняття	-
Семестровий контроль	Залік	Семінари	-
		Індивідуальні заняття	-
		Самостійна робота	88

Інформація про викладача

ПІБ, посада	Каленіченко Ольга Миколаївна, професор, доктор філологічних наук
Профіль викладача	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/TF/Kalenichenko.pdf https://scholar.google.com.ua/citations?user=ABHzDJAAAAAJ&hl=uk ORCID https://orcid.org/0000-0002-2412-9154
e-mail	onkalenich@ukr.net

Анотація навчальної дисципліни

Підготовка бакалаврів покликана ознайомити здобувачів з необхідними знаннями з історії взаємозв'язків художньої літератури і музики від доби Античності до перших десятиліть XXI ст.

Силабус навчальної дисципліни «Художня література і музика: форми кореляції» складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів відповідно навчального плану; згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Силабус визначає обсяги знань, які

повинні опанувати бакалаври відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, послідовність вивчення навчального матеріалу дисципліни «Художня література і музика: форми кореляції», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання їх навчальних досягнень.

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування адекватного і систематизованого уявлення здобувачів про історію взаємозв'язків світової художньої літератури і музики від доби Античності до перших десятиліть ХХІ ст.

Бакалаври мають **знати** філософські та літературознавчі дефініції понять екфразис, інтертекст, інтермедіальність, основні відмінності синкретизму і синтезу в процесі розвитку мистецтв, особливості розвитку взаємозв'язків між літературою та музикою.

Здобувачі повинні **вміти** аналізувати художню літературу на рівні виявлення музичних творів і образів музикантів, на рівні розуміння можливих типів такого звернення (розкриття прихованих почуттів і емоцій, загострення духовно-етичних проблем, філософського буття людини та ін.) та на рівні численних експериментів письменників в області форми, композиції та сюжетів, які безпосередньо пов'язані з музикою.

Здобуті знання та уміння забезпечують формування практичних **компетентностей**, зокрема:

- ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.
- СК02. Здатність до творчого сприйняття світу та його відтворення у художніх сценічних образах.
- СК06. Здатність до оперування специфічною системою виражальних засобів (основами сценарної та драматургічної майстерності, монтажно-композиційними та просторово-образотворчими основами музичного, образотворчого та пластично-хореографічного мислення, режисерськими методами і акторськими техніками) під час створення сценічного твору.
- СК07. Здатність до розуміння та оцінювання актуальних культурно-мистецьких процесів.
- СК09. Здатність співвідносити особисте розуміння художньої ідеї та твору із зовнішнім контекстом.
- СК11. Здатність аналізувати твори літератури і мистецтва на основі критичного осмислення теорій, принципів, методів і понять сценічного мистецтва.
- СК12. Здатність орієнтуватися в історії різних видів мистецтва, розуміти можливості використання їх виражальних засобів при створенні синтетичного за своєю природою твору сценічного мистецтва (творчого проєкту).

- СК13. Здатність вільно орієнтуватися у напрямках, стилях, жанрах та видах сценічного мистецтва, творчій спадщині видатних майстрів.
- ПРН06. Генерувати та концептуалізувати художню ідею та твір.
- ПРН07. Обирати, аналізувати та інтерпретувати художній твір для показу (демонстрації), самостійно обирати критерії для його оцінки.
- ПРН08. Співвідносити мистецькі ідеї та твори із соціальним, культурним та історичним контекстом для глибшого їх розуміння.
- ПРН12. Знати основні етапи (епохи, стилі, напрямки) у розвитку театру, літератури, образотворчого мистецтва, музики, кіно; основні факти про видатних особистостей у сфері мистецтва; класифікувати види та жанри сценічного мистецтва.
- ПРН14. Аналізувати та оцінювати досягнення художньої культури, твори літератури та мистецтва з урахуванням історичного контексту.

Перелік тем

Тема 1. Синкретизм слова і музики у добу Античності і Середньовіччя.

Тема 2. Взаємозв'язок літератури і музики у добу Нової історії: форми кореляції.

Тема 3. Образ музиканта в творах романтиків.

Тема 4. Музичний екфразис та його функції в літературі ХІХ – початку ХХ ст.

Тема 5. Синтез музики і слова в творах письменників-модерністів.

Тема 6. Впливи музики на літературу і літератури на музику (програмна музика, лібрето, музична форма та ін.).

Тема 7. Музичний код в літературі постмодернізму.

Форми та технології навчання

Теоретичне лекційне навчання, семінари, самостійна робота.

Навчальні ресурси

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у Moodle.

Система оцінювання

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для іспиту	для диференційованого заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного	не зараховано з можливістю повторного складання

		складання	
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання знань здобувачів.

90–100 – А – відмінно. Здобувач ясно і чітко сформулював відповіді на теоретичні питання, проілюстрував відповіді додатковим матеріалом, показав грамотне використання понятійного апарату дисципліни, правильно відповів на додаткові питання.

82–89 – В – добре. Здобувач твердо знає матеріал, грамотно і по суті викладає його, не допускаючи суттєвих неточностей у відповіді на питання, правильно застосовує теоретичні положення при вирішенні практичних питань і завдань, володіє необхідними навичками і прийомами їх виконання.

74–81 – С – добре. Здобувач сформулював відповіді на теоретичні питання, але допустив 3-4 неточності або неповно розкрив суть одного з питань; показав грамотне використання понятійного апарату дисципліни, недостатньо повно відповів на додаткові питання.

64–73 – D – задовільно. Здобувач сформулював повну відповідь на половину теоретичних питань, другу половину питань розкрив поверхнево, з 1-2 принциповими помилками; проявив недостатнє знання понятійного апарату дисципліни; не зміг відповісти на додаткові питання.

60–63 – E – задовільно. Здобувач сформулював повну відповідь на половину теоретичних питань, другу половину питань розкрив поверхнево, з 4-5 принциповими помилками; проявив недостатнє знання понятійного апарату дисципліни; не зміг відповісти на додаткові питання.

35–59 – FX – незадовільно (з можливістю повторного складання). Здобувач не зміг відповісти на жодне з теоретичних питань або відповів на кожне поверхнево, з принциповими помилками; проявив незнання понятійного апарату дисципліни; не зміг відповісти на додаткові питання.

0–34 – F – незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни). Здобувач не зміг відповісти на жодне з теоретичних питань, проявив незнання понятійного апарату дисципліни; не зміг відповісти на додаткові питання.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості здобувачів з особливими освітніми потребами.

Неформальна освіта.

У межах вивчення навчальної дисципліни передбачається участь здобувачів у міжнародних та вітчизняних наукових конференціях, конкурсах творчих робіт, круглих столах, відвідування культурно-мистецьких заходів тощо.

Політика курсу

Робота в курсі відповідає вимогам «Положення ХНУМ імені І. П. Котляревського про академічну доброчесність» <http://num.kharkiv.ua/share/docs/normat1%8C.pdf> та «Кодексу академічної доброчесності ХНУМ імені І. П. Котляревського» <http://num.kharkiv.ua/share/docs/normat/%96.pdf>).

Рекомендована література

1. Будний В., Ільницький М. Порівняльне літературознавство: підручник. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 430 с.
2. Дмитренко Н.В. Музика і живопис у творчості О. Кобилянської та Я. Івашкевича: синкретизм художньої образності: автореф. ... канд. філол. наук: 10.01.05. К.: Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка, 2011. 20 с.
3. Екфразис. Вербальні образи мистецтва: монографія / Т.В. Бовсунівська та ін.; за ред. Т.В. Бовсунівської. Київ, 2013. 237 с.
4. Маценка С.П. Інтермедіальна поетика роману, який прагне стати музикою (на матеріалі німецькомовної літератури). *Питання літературознавства*. 2012. Вип. 86. С. 32–43.
5. Маценка С.П. Полісемантика і структура діалогу літератури з музикою в німецькомовному романі ХХ ст.: автореф. дис. ... д-ра філол. наук: 10.01.06. Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2015. 36 с.
6. Маценка С. Метамистецтво: словник досвіду термінотворення на межі літератури й музики. Львів: Апріорі, 2017. 120 с.
7. Наливайко Д. Теорія літератури й компаративістика. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2006. 347 с.
8. Просалова В.А. Інтермедіальні аспекти новітньої української літератури: монографія. Донецьк: ДонНУ, 2014. 154 с.
9. Рисак О.О. Найперше музика у слові: проблема синтезу мистецтв в українській літературі кінця ХІХ – початку ХХ ст. Луцьк: Вежа, 1999. 402 с.
10. Франко І.Я. Із секретів поетичної творчості. Франко І.Я. *Зібрання творів у 50-ти томах*. Т. 31: *Літературно-критичні праці (1897–1899)*. К.: Наукова думка, 1981. С. 45–119.
11. Wasilewska-Chmura Magdalena. Przestrzeń intermedialna literatury i muzyki. Muzyka jako model i tworzywo w szwedzkiej poezji późnego modernizmu i neoawangardy Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego 2011. 404 s.

Рекомендовані інтернет-ресурси

1. Бібліотека українських підручників. URL: <http://pidruchniki.ws/>
2. Вікіпідручник, відкрита та вільна бібліотека навчальної літератури. URL: <https://uk.wikibooks.org/wiki/>
3. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В.О. Сухомлинського. URL: www.dnpb.gov.ua/

4. Національна бібліотека України імені В.В. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
5. Онлайн бібліотека. URL: <http://www.lib.com.ua/>